

VERSCHIJNT

Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

ABONNEMENTSPRIJS:

Voor 's Gravenhage per 3 maanden f 4.50.
Voor de overige steden des Rijks 5.50.

VRIJDAG 8 JUNI.

UITGEVER-DIRECTEUR:

C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondent M. Schooneveld en Zoon,
Beurssteeg, te Amsterdam.
Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

PRIJS DER ADVERTENTIE:

Van één tot zes regels. f 1.00.
Voor elken regel meer. 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden
worden geplaatst tegen betaling van f 1, het zegel-
regt daaronder begrepen.

Homogeniteit van inconsequentie.

I.

Het is reeds de vijfde dag der algemeene discussiën over het Regeringsvoorstel tot afschaffing van den accijns op het gemaal.

Hoogst interessant is de samenvatting van hetgeen de Natie in die vijf dagen vernam.

De homogeniteit van inconsequentie, die het *Han-* *deblad* met ons voorspelde, is, met uitzondering van enkele leden der constitutionnele partij, die spraken, openbaar bij allen, die, tot gister namiddag, het woord voor of tegen voerden.

Over het algemeen waren het slechts de vrienden en de *reigenaardige vrienden* van het Ministerie, die tot ons ver hun stem deden hooren: van Reede van Oudtschoorn, van Lennep, Schimmelpenninck, Hoffman, van Lijnden, de Kempnaer, van Goltstein, Mackay, van Foreest, Nolthenius en van Deïnse. Meestal waren de gevallen van de vrienden der Regering van dien aard, dat de heer VAN HALL "met diep leedgevoel, dieper dan 't hem geoorloofd was te zeggen", moest getuigen, "dat hij iets dergelijks nooit had vernomen van zenen, die men onder de leden der oppositie rangschikt".

De verontwaardiging der ministeriëlen is, voorzeker, niet geheel zonder grond. Zij zien zich verraden door hun eigen Bewind; zij zien de Regering de "onoverkomelijke kloof" met verrassende stoutheid overspringen, gevolgd door een tal van altijd meêgaande volgelingen; zij zien de "versleten rigting" gehuldigd, gevleid en, als 't ware, de teugels in handen hebben.

Maar zij, die aldus aan hunne verontwaardiging lucht geven, hebben zij er aanspraak op, dat hun advies vertrouwen wekke? Spreekt uit hen de overtuiging, wordt hun gedrag door vasthouden aan beginselen geregtvaardigd? Noch 't een, noch 't ander schijnt het geval te zijn bij de vrienden van 't Ministerie, die zich of als bestrijders of als verdedigers van het voorstel hebben doen kennen.

I. De bestrijders.

De heer VAN RHEEDE beschuldigt de regering van gebrek aan zelfstandigheid, van gebrek aan vastheid van overtuiging, van gebrek aan stelselmatigheid in de behandeling en behartiging van 's lands belangen. — De beschuldiging is niet onregtvaardig; maar paste zij den Spreker? Is het niet de anti-revolutionnaire partij, die steeds zweeft tusschen alle partijen in, het gewigt zwaarer stemmen laat overslaan naar de zijde, waar zij een tijdelijk voordeel voor haar zelve hoopt te behalen, en van wie men, als 't ware, gewoon is geraakt, dat zij tegen spreekt en vóór stemt?

De heer VAN RHEEDE is tegen afschaffing van accijnsen; want de klagen over den druk der belastingen zijn meestal overdreven; omdat de afschaffing niet zal. In Utrecht werd de accijns op de rogge afgeschaft: en het roggebrood werd niet goedkoper. Maar waarmee eindigde de Spreker? Met der regering te bevelen het voorstel der heeren VAN NISPEN, s. a., tot afschaffing van den accijns op de rogge. O consequentie!

De heer VAN LENNEP is een bekend vriend der accijnsen; hij is dan ook in zoo ver consequent geweest, als ook nu den accijns op 't gemaal te schilderen, als eene regtvaardige belasting, die inheemsch is en op historische grondslagen rust. Hij verklaart, dat de Regering de afschaffing voorstelt alleen om de natie te behoeven; dat zij toegeeft ondanks haar stelsel en ondanks haar beginsel; dat zij een gevaarlijke greep doet in ons finantie-wezen, waardoor een afgrond voor onze toekomst kan geopend worden. Maar hij voegt er in één adem bij, dat hij de Ministers zal blijven ondersteunen, *mits niet langs deesen weg!* Hoe? Een

vertegenwoordiger, die overtuigd is, dat eene Regering op het gewigtigste punt van haar beheer, op het punt van finantiën, het land ten verderve leidt, zou zoodanige regering, evenwel, in andere opzichten, mogen blijven ondersteunen?
Het is ons te geleerd!

De heer HOFFMAN verwijt der Regering, dat ze geen vertrouwen heeft in hare beginselen; dat ze voorstelt een ondoordachten maatregel; dat ze doet een roeklooze greep in ons belastingstelsel. Hij wil geen afschaffing van den gemaal-accijns; want het is de middenstand, die het eerst van allen moet worden verligt. En de heer HOFFMAN vergeet, dat hij, in 1853, de afschaffing van den accijns op het geslagt bestreed, omdat hij den middenstand niet, maar de arme klasse het eerst wenschte verligt te zien!!

De heer VAN LIJNDEN maakt eene vierledige acte van beschuldiging op. De Regering heeft gebrek aan zelfstandigheid; zij geeft laakbaar toe aan den invloed van buiten; op onverschoonbare wijs streeft zij naar valsche populariteit; zij legt beginselloosheid aan den dag, waar het geldt de levensvragen van de Natie. — Evenmin als den heer VAN RHEEDE betaamt het den heer VAN LIJNDEN eene dergelijke uitspraak te doen. Wanneer men slechts vergelijkt de houding des sprekers bij de behandeling der klaar-waterwet, bij menig artikel van het O. Indisch reglement, bij de wet op het regt van vereeniging en vergadering, met het standpunt zijner partij en de stem, die werd uitgebragt, dan zal 't wel twijfelachtig zijn, aan wien de palm der beginselloosheid behoort te worden toegekend. De heer VAN LIJNDEN heeft bij zijne acte van beschuldiging de bekende taktiek der anti-revolutie toegepast: veroordeeling in anderen wat zelf het meest en openbaar wordt gedaan.

De heer DE KEMPENAER acht het voorstel onverwacht ondoordacht, ontijdig, onverplicht, onvoorzigtig. Met den scherpsten gesel der satijre ontbloot hij den rug van het Ministerie; met de schelste kleuren stelt hij de lijdelijkheid der Regering ten toon; met haat bijna valt hij aan op elke opinie, die verligting van den druk der lasten verlangt. Volgens hem bestaat er in ons land gebrek noch druk; er is werk en er heerscht welvaart. Maar de heer DE KEMPENAER vergeet, dat hij het was, die als mede-aanvoerder der oppositie, vóór 1848, hetgeen hij nu noemt, de "cohorten der afschaffing" heeft aangevoerd en aangevuurd, dat hij officieel als Minister verligting van lasten beloofde en die beloften bij proclamatiën deed afkondigen en aanplakken!

De heer v. FOREEST, de man van de bekende *éene koe* is zich zelf gelijk gebleven. In plaats van *Turksch fatalisme* heeft hij nu *Radotisme* doen hooren, waarvan de mogelijkheid tot dusver nog betwijfeld werd! In vollen ernst beweert hij, dat als men al de belastingen op de arbeiders zou overbrengen, de Maatschappij dezelfde zou blijven; want dan zou het arbeidersloon zoo rijzen, dat de arbeiders de rijken der Maatschappij zouden worden!! Maar te gelijktijd beweert hij, dat hij rijzing van de dagloonen de concurrentie toeneemt, waardoor die dagloonen dan weder, noodwendig, moesten dalen.

Stelt u dus voor: al de rijken ontheven van elke belasting; al die belastingen gelegd op de arbeiders. Dan rijst volgens den Spr. het arbeidersloon in die mate dat de arbeider toch niets van die belastingen betaalt. Door de rijzing der dagloonen ontstaat evenwel, ook volgens denzelfden Spreker concurrentie en tengevolge daarvan daling der dagloonen. Wat spruit er uit voort? Vrijstelling der rijken van alle belasting; Betaling van alle belastingen door de arbeiders; Lage dagloonen daarenboven!

O waarom is het Vaderland niet zoo gelukkig, den heer v. FOREEST als Minister van Finantiën te mogen begroeten!!

De heer v. DEINSE bestrijdt het voorstel heftig. Afschaffing van accijnsen baat niet; want de prijs van het voorwerp blijft teeh dezelfde. Onverantwoordelijk noemt hij het voorstel der Regering, en het is hem — de DEMOSTHENES der Kamer — onverschillig of hij zich daardoor al of niet populair maakt. Maar, eilieve mijnheer v. DEINSE, hebt gij vergeten, dat gij in December 1853 eene afkeurende speech over de afschaffing van den accijns op het geslagt heb geëindigd met het ultra-radical voorstel om maar in eens tien millioen aan accijnsen af te schaffen en daarvoor een hoofdelijken omslag te heffen?

De heer NOLTHENIUS heeft in zijn maiden-speech de verwachting niet te leur gesteld, die men van wege zijne antecedenten koesteren mogt. Hij is overtuigd, dat de afschaffing het doel niet zal bereiken, dat men er zich van voorstelt; ook financieel heeft hij bezwaar daartegen. En wat is de slotsom dezer beschouwing? Dat de heer NOLTHENIUS het ontwerp zal aannemen.

In consequentie behoeft het nieuwe lid, waarlijk, voor zijn voorganger, den heer DONKER, niet onder te doen.

II. De verdedigers.

De heer SCHIMMELPENNINCK VAN DER OIJE meent, dat het Ministerie, wat het stelsel zelf betreft, zich getrouw is gebleven. De toestand der finantiën gedooft allezins de afschaffing van den gemaal-accijns; de afschaffing zelve zal de Natie baten; de Regering heeft een offer gebragt, om niet af te treden of de Kamer te moeten ontbinden! — In December 1853 noemde de Spr. een voorstel tot afschaffing, eene poging om wraak te nemen, een streven om zich populair te maken bij de kiezers. In December 1853 achtte hij den finantiëlen toestand niet zoo gunstig, om het matige verlies te kunnen lijden, dat de afschaffing van den accijns op het geslagt zou berokkenen. Toen noemde hij het patent en het personeel als de eerste belastingen, die bij vermindering of afschaffing van lasten in aanmerking moesten komen; toen was hij van meening, dat aan afschaffing van den accijns op het gemaal niet gedacht kon worden, welligt alleen die van de rogge mogelijk zou zijn!

De "sleutel der aanverwantschap", waarvan de heer DE KEMPENAER gewaagde, schijnt ook de sleutel te zijn van de consequentie des heeren SCHIMMELPENNINCK!

De heer VAN NISPEN heeft in zijne verdediging aangehouden, dat men veilig kan overgaan tot de afschaffing van den accijns op het gemaal, en dat ook dan nog het middel van schulddelging niet zal behoeven op zijde te worden geschoven. Ook wij zijn van dat gevoelen en stemmen dus met den Spreker in; maar het betoog heeft ons niettemin verwonderd, toen wij het uit den mond des heeren VAN NISPEN vernamen. Hij toch heeft een voorstel gedaan tot afschaffing van den accijns op de rogge, en zoowel in de Memorie van Toelichting tot dat voorstel als in die van Beantwoording (Februarij 1855), werd uitdrukkelijk verklaard, dat hij en zijne mede-voorstellers geene vrijheid vonden, niet slechts om het geheele gemaal af te schaffen, maar om enkel eene gedeeltelijke vermindering van den accijns op de tarwe voor te stellen. Naar hun gevoelen, "durfden zij thans (Februarij 1855), zoo veel niet aan 's Rijks inkomsten ontnemen." Hoe aangenaam ons de gerustheid ook zij, die den heer VAN NISPEN thans bezielt: wij hebben te vergeefs gezocht naar eene opgave van de redenen, die hem geleid hebben om af te gaan van zijne verklaring, die in de Memorie van Toelichting van 2 December 1854 is te vinden, dat namelijk: "eene evenredige vermindering van den accijns op de tarwe op dit oogenblik minder raadzaam is, omdat het een te kort zou kunnen doen ontstaan." en dat hij nu, na afschaffing van den geheelen accijns op het gemaal, nog rekent op eene krachtige voortzetting van amortisatie!

De *Niederlander* plaatst den brief van eenige heeren uit Paramaribo, waarin deze den heer VAN HOËVELL interpellieren, om openlijk bekend te maken de namen van hen, die zich schuldig zouden hebben gemaakt aan de gruwelen, die vermeld staan in het bekende werk *Slaven en Vrijen*.

Onder dien brief schrijft de *Niederlander* het volgende:

We hebben het weigeren der plaatsing van deze interpellatie noch geoorloofd, noch ook in het belang der zaak wenschelijk, gekeurd;

Te minder, omdat we nu in de gelegenheid zijn aan de Heeren onderteekenaars te vragen:

a. hechten zij geenerlei waarde (in verband bijvoorbeeld met de verwijdering uit Suriname zelfs van den achtenswaardigen *Tank*) aan hetgeen door den heer van Hoëvell, in de opdracht gezegd is?

«Onder mijne bronnen behooren ook eenige der merkwaardigste geschriften over Suriname, in den laatsten tijd uitgegeven; en wel in de eerste plaats de *Verslagen* door den Minister van Koloniën aan de Tweede Kamer, volgens art. 60 der Grondwet, ingediend. Het laatste, dat over 1852, is tot mijn leedwezen echter eerst bekend geworden, toen dit werk reeds grootendeels was afgedrukt. Die bronnen heb ik opgegeven, maar de overigen mag ik niet noemen. Deed ik het, menigeen der edele mannen, die mij uit pligtbesef hunne wetenschap mededeelden, zou zich aan talloze onaangenaamheden bloot stellen en misschien voor zijn tijdelijk welzijn in de grootste gevaren worden gebracht.»

b. Ondersteunen zij den wensch door den heer van Hoëvell in de volgende regels aan de *Staats Commissie* geuit:

«Gij, Mijne Heeren, kunt het bewijs leveren der geloofwaardigheid van mijn boek! Weet gij hoe? Traacht door de Tweede Kamer eene enquête te doen houden. Verlangt Gij het, dan zal zulk een onderzoek niet geweigerd worden. De mannen kunnen aangewezen worden, die onder eede moeten worden gehoord — maar geen plantage-eigenaren of administrateurs of directeurs, geen slavenhouders of belanghebbenden — en ik sta er U borg voor, dat aan U en de vertegenwoordiging en de geheele natie de overtuiging zal worden gegeven, dat de inhoud van dit boek waarachtig is en den toets van een nauwkeurig onderzoek heeft kunnen doorstaan.»

c. Is niet een der gruwelen door Dr. v. Hoëvell opgeteekent aan bij geruchte bekend? Zoo ja, zouden zij niet naar de waarheid onderzoek kunnen doen? Zouden zij niet zelf misschien enkele der medegedeelde feiten, in staat zijn tot die opgave van naam, plaats en tijd, welke zij van Dr. van Hoëvell te gemoet zien? Die opgave zou dan een bewijs te meer zijn, dat zij alles aanwenden, om aan de slaven goed te doen, en niet behooren tot de openlijke of geheime tegenstanders der emancipatie, wier interpellatie Dr. van Hoëvell voorspeld heeft. 1)

De twee eerste personen, die van de zes de interpellatie rigten aan Dr. VAN HOËVELL, zijn de heeren G. L. RÖPERHOFF en HUGH WRIGHT.

Ook zij wenschen de namen te kennen van hen, die zich aan mishandeling van slaven of aan andere afkeurenswaardige handelingen, met betrekking tot de slavernij, schuldig maken.

De heer J. WOLBERS, te Heemstede, geeft een paar namen.

Wie zijn ze?
RÖPERHOFF en HUGH WRIGHT.

De heeren G. L. Röperhoff, Hugh Wright, benevens vier anderen, die volgens hun schrijven uit Paramaribo, 16 April 1855, met zoo vele andere eigenaren en beheerders van slaven, alles aanwenden om hen goed te doen, wenschen zoo gaarne de namen te weten dergenen, die zich aan mishandeling van slaven schuldig maken, met opgave van tijd en plaats. Hoewel dit om bekende en mede door den heer van Hoëvell in zijn werk opgegeven redenen niet altijd even gemakkelijk is, zoo willen wij, daar wij even als genoemde heeren opregtelijk wenschen en trachten de natie de oogen te openen, op dat zij wete, wie het zijn, die haar misleiden, van tijd tot tijd wel eens eenige feiten mededeelen, bij welker vermelding de namen, tijd en plaats genoemd worden. Zoo diene dan hiertoe vooreerst het volgende, uit gedrukte bescheiden bekende:

«Bij resolutie van den gouverneur-generaal, dd. 11 Sept. 1843, werd de heer G. L. Röperhoff als heemraad en als zoodanig als lid van den koloniale raad geschorst, omdat hij op de plantaadje resolutie een neger ter dood geeselen liet.»

Wij hebben vroeger dit feit in ons weekje *de Surinaamsche neger slaaf*, bladz. 56 medegedeeld, toen echter slechts met de initialen gelijk al de daarin verhaalde gebeurtenissen, meereendeels op feiten gegrond, slechts met initialen of verdichte namen vermeld zijn.

Volgens gedrukte bescheiden, zijn op 3 April 1855 de slaven van de plantaadje Leijdenshoop, niet zoo als gewoonlijk in massa maar familiegewijze, afzonderlijk verkocht; daar nu de wet het vaderschap niet erkent, «slaven hebben geene bloedverwanten, slecht ééne moeder», zoo werden, door de afzonderlijke verkoopen, verscheidene echtgenooten van hunne vrouwen, vaders van hunne kinderen gescheiden; «droevig», zegt een ooggetuige, «was het gekerm, het geweel, het weeklagen van hen, die alzoo van elkander scheiden moesten. Vele aanschouwers waren aangedaan; misschien ook wel sommige koopers, — maar een overvloedige maaltijd, waar de champagne wijn niet gespaard werd en waar verscheiden gasten goeden sier maakten,

1) «Ik weet, dat de openlijke en geheime tegenstanders der emancipatie en anderen, die, om welke redenen dan ook, gaarne den waarachtigen toestand van Suriname bedekken, van deze omstandigheid een gretig gebruik zullen maken. «Kunt gij uwe gesliden niet noemen,» zullen zij mij toeroepen, «wat maakt u hem aanspraak, dat wij de gruwelen, die gij verhaalt, ge-

zal misschien wel wat mede gewerkt hebben, om de conscientien eenigermate te verdooven.» — De verkoop heeft opgebracht f 39,000; de verkooper was zekere heer Hugh Wright, die den 15den Maart 1855 eene circulaire, om tot bijwoning van de verkoop uit te noodigen, rondzond van den volgende inhoud: «Wel Edele Heeren! Bij de toezending der lijst van de Negermagt der plantaadje Leijdenshoop, welke familie-gewijze op de plantaadje Resolutie zal verkocht worden op den 31 April a. s. heb ik de eer UEd. uit te noodigen de verkoop met uwe tegenwoordigheid te vereeren. De koopconditiën zullen op behoorlijken tijd bij den Vende-meester A. Salomons ter inzage liggen. Na vriendelijke groete, enz. HUGH WRIGHT.

Wij verwachten van den *Nieuwsbode* en van den *Tjaraka Walanda*, dat zij dit antwoord op de interpellatie hunnen lezers niet onthouden zullen.

Wegens de uitgebreidheid der zitting van de Tweede Kamer van heden, zien wij ons verpligt, het buitenlandsch nieuws achterwege te laten, dat heden ook niet veel belangrijks aanbiedt.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

ZITTING VAN DONDERDAG, 7 JUNI.

In deze zitting zijn de algemeene beraadslagingen voortgezet over het ontwerp tot afschaffing van den accijns op het gemaal.

De heer ROCHUSSEN zegt, dat dit ontwerp zoo diep ingrijpt in het finantiezen en het belastingstelsel van den staat, alsmede in de koloniale aangelegenheden, dat hij zich verpligt rekent zijne denkbeelden daarover te ontwikkelen. Hij had gewenscht zich alleen tot finantiële economische en koloniale beschouwingen te bepalen, maar het ontwerp staat niet op zich zelf.

Hij zal dus twee beschouwingen van staatkundigen aard op den voorgrond plaatsen, en die met de meest mogelijke kalmte en bezadigdheid behandelen. Ten eerste is hij van oordeel, dat er bij het Ministerie niet die innige overtuiging en dat vast stelsel omtrent de finantien bestaat, welke Spr. zoo gaarne zou wenschen, dat daarin werden aange troffen. Het laat zich begrijpen, dat het kabinet zich bij zijne optreding niet zoo bepaald met het finantiële stelsel heeft bezig gehouden. Daarom was de toenmalige Minister van Finantien zeer terughoudend, om in ontwikkeling deswege te treden.

Maar Spreker had gedacht, dat het het kabinet, na de aftreding van dien minister, een vast stelsel zou hebben aangenomen. Spreker doorloopt nu wat door de Regering sedert dien tijd gezegd of verklaard is. Bij vergelijking van de voorstellen, die bij de aanbidding der begroting voor 1855 werden gedaan, met de antwoorden, die ten dezen aanzien op het verslag der kamer werden gegeven, meent Spreker, dat een en ander geen blijk oplevert van hetgeen de minister van Hall noemde een vastheraden tred in zake der finantien. Wat voor eenige maanden zoo onvoorzigtig en zoo ouverantwoordelijk verklaard werd, wordt door de Renu voorgesteld.

Hij is voor de afschaffing, wanneer het evenwigt der finantien dit gedooft. Hij rangschikt zich dus onder de voorzigtige afschaffers der belastingen. Hij geloofde echter, dat de minister van finantien zelf de overtuiging niet heeft, dat deze voordragt den toets der voorzigtigheid kan doorstaan. Hij geeft het toe, dat in de antecedenten van den heer van Hall veel ligt, dat tot regtvaardiging van dit voorstel kan leiden; want die minister was steeds voor afschaffing gestemd, hoezeer niet zoo ruim als thans is voorgedragen, maar hij voorkeur voor afschaffing van het gemaal.

Spr. houdt zich overtuigd, dat, zoo het gemaal wordt afgeschaffd zonder dat gelijktijdig een bepaald en aannemelijk equivalent wordt voorgesteld, het evenwigt der finantien van den staat zal worden verbroken, en dat men later tot maatregelen zal moeten komen, die men nu nog niet overzien kan, maar die men toch reeds kan zien doorschemeren. — Zijne tweede algemeene beschouwing betreft de uitdrukking van den minister van Hall, nopens de populariteit. Hij ziet in de gehezigde woorden eene aanmaning tot de leden, dat zij hunne populariteit toch niet uit het oog verliezen. Nu smart het hem dat die minister, die zelf verklaart niet naar populariteit te streven, dit aan de leden der kamer insinueert.

Wat het ontwerp zelf aangaat, vraagt hij zich in de eerste plaats af, of de staatkundige omstandigheden het toelaten belastingen af te schaffen. In strikten zin moet hij daarop ontkennend antwoorden. Wat het finantiële betreft, vraagt hij zich af of het veroorloofd is af te schaffen den accijns op het gemaal, ten beloope van 4½ millioen, en het tonnegeld, bedragende ½ mill., dan beantwoordt hij ook dit ontkennend en noemt hij het voorstel overdreven.

Ten aanzien van het koloniale oogpunt, merkt Spr. op, dat het batig slot, in verband met de verhooging voor de Marine, nu gebracht wordt op 16 millioen. Zoo lang nu onze eigen middelen en uitgaven niet sluiten, acht hij onze finantiële toestand onzeker. Hij behandelt dat vraagstuk van de 16 mill. die nu van de koloniën worden verwacht en treedt daarbij in becijferingen; waarvan de slotom deze is, dat de territoriale uitgaven vermeerderend, de inkomsten verminderend zijn.

Voor de waterstaats-werken zal 1 mill. en ook voor de noodzakelijke uitbreiding van het Oost-Indische leger 1 mill. worden gevorderd. Daarantegen is de hant-paacht af-

geschaffd, die eerst 3 en later 2 mill. bedroeg. Het aequivalent, dat daarvoor in de verhooging van de landrenten was gelegen, is ook vervallen. Alles bijeen gerekend staat er een verschil van 4 mill. in de territoriale inkomsten en uitgaven. Voorts moet men de nadeelige jaren uit het oog verliezen.

Hij wijst b. v. op de jaren 1842 en 1848. In 1842 bleef er voor het batig slot en de voldoening der Oost-Ind. slechts 7½ millioen over. Het komt hem dus voor, dat de inkomsten van de Oost-Indische geldmiddelen nooit geringer moet rekenen dan 14½ mill. en dat de opvoering 16 mill. hoogst onvoorzigtig is. — Maar al nam hij aan dat nu reeds voor 2½ mill. aan belasting kon worden geschaffd, dan ontstaat de vraag, welke belasting hier eerst in aanmerking moet komen. — Het schijnt hem, dat het meest de aandacht verdient de zoodanige, die in aanmerking de brandstoffen en sommige patenten.

Spr. komt nu meer bijzonder op het punt van het gemaal en treedt in de argumentatiën van den heer Meentropens de geschiedenis der belasting op het gemaal, die bepaalt zich daarbij meer tot de latere tijdperken, welke betere elementen van vergelijking aangeven. Het doel om aan te toonen, dat de stelling onjuist was, dat in noordelijke provincien de accijns op het gemaal anti-fiscaal of impopulair was. Dit was alleen het geval in zuidelijke provincien.

De afschaffing zal voorts geen merkbaaren invloed oefenen op den prijs van het brood. De betere fabriek kan ook door eene verbetering der accijnswet verkregen worden. De afschaffing zal bijzonder gunstig werken in het platte land, hetwelk hij al onze belasting-wetten voorregt is tegenover de steden.

Spr. treedt in de details, voorkomende in de Memorie van Beantwoording, en wendt de daarbij gevoerde overwegingen, zoowel over den vroegeren toestand en de verking der belasting op het gemaal als over de omstandigheden der uitwerking der afschaffing: alles tot ondersteuning van Sprekers betoog, dat de belasting niet zoo slecht gewerkt en dat de afschaffing niet veel baten zal, niet zooveel als eene afschaffing van den accijns op brandstoffen; dat het stelsel niet schaadt en integendeel eene bezuiniging aan ambtenaren van f 70 à f 80,000 oplevert.

De heer VAN ZUIJLEN VAN NIEVELT herinnert, hoe door huiselijke rampen in den laatsten tijd verhoogd werd deel te nemen aan de werkzaamheden der kamer heeft daardoor ook geen moed en lust gehad alles bij te houden. Hij kon zich dan ook aanvankelijk geen rekeningen hoe de Regering tot het tegenwoordig voort gekomen.

Hij heeft dezen twijfel toegeschreven aan zijne langdurige afwezigheid; maar hij heeft zich bedrogen, want hij nu gezien, dat ook voor hen, die dagelijks de handelingen der Kamer bijgewoond of bijgehouden hebben, dezelfde rassing bestaat. Spr. meent, dat de Regering door de draagt hare vrienden en bestrijders te gelijk in moeilijkheden ja soms in neteligen toestand heeft gebracht, welke nu zwaardwordt door hete standpunt dat de Regering nu aanneemt en den schijn, die zij aan haar gedrag geeft.

De warme voorstanders dezer Regering vernemen dat zij niet ministerieel zijn, maar dat zij in oppositie geweest. Het komt Spr. voor, dat de Regering door die hij mag het wel zeggen, eenigzins trouwloze handelingen tegenover hare vrienden, de kastijding van sommige vrienden wel verdiend heeft. De Regering toonde de ook te veel gerekend te hebben op de volgzzaamheid meerderheid, die haar tot dusver had ondersteund, hebben het reeds gezegd, dat zij die ondersteuning opgeharer voorstanders merklijk gedund zien, maar zij nu op de stemmen der oppositie en is daarom gerust en.

Want, zegt de oppositie, waarom zouden wij de Regering niet volgen in de tegenovergestelde rigting nu zij die rigting is. Voor Spr. is deze dag een blijde dag, die is eene bevestiging van hetgeen hij jaren lang voorgestaan. Zijne eerste woorden, toen hij zitting der kamer nam, waren gericht tegen de slooping van de bouw, waaraan de Regering nu de eerste hand legt.

Hij heeft toen ernstig tegenspraak ontmoet bij den heer Hall. Zal hij nu verwerpen wat hij goed acht omdat hij door een zijner warmste tegenstanders gegeven wordt? Geen verhevener schouwspel op zedelijk gebied dan hoetvaardige zondnar; geen grootere volkloening dan die het gelukt zijn tegenpartij te overreden. In zooverre dus deel heeft aan de zagepraal van heden, verheft hij zich daarover innig, omdat het niet de eerste maal is, dat hij erne overwinning behaalt.

Onlangs heeft dezelfde minister, door de erkenning van een feit waarover langen tijd een sloers was gehandeld, dat met allerlei redokavelingen was omkleed den Spr. doen wederbaren. Thans zien wij eene tweede toestand en hij bekent, dat deze twee zaken voor hem de dierbaarste herinneringen van zijn parlementair leven zijn. Maar het geldt hier meer dan een zaak van eigenliefde; het geldt hier ook de zaak zelve. En tot de quaestie zalvo toetredende beantwoordt Spr. hetgeen de heer van Lennep nogons het standpunt 1822 heeft in het midden gebracht.

Dat standpunt was geheel anders dan dat hetwelk lid was uiteengezet. Dat is ook zeer juist aangegeven de Memorie van beantwoording. Men voerde toen op het gemaal in; omdat men eene belasting van ben, die allen gelijkelijk trof. Maar later, sedert de ring van zoo velelei accijnsen, is die reden ver-

is meer. Men heeft Hoogendorp genoemd: welke was de voornaamste reden, waarom deze destijds voor het gemaak was?

Hij was een onvermoeid voorstander van vrijen handel. In 1822 gold het de opheffing van zeer aanzienlijke inkomende regten, en daarvoor werd als equivalent gegeven een belasting op het gemaal en dit was de rede zijner goedkeuring, maar toen Hogendorp later gemerkt had, dat hij misleid was, en dat het tarief van 1822 minder vrijgevig was, toen heeft hij zich geschaard onder de tegenstanders van het gemaal.

Dit kan de heer van Lennep uit de nadere geschriften van van Hoogendorp zien en dit kan hem misschien overtuigen. Misschien, want de heer van Lennep behoort tot de meest warme ja fanatieke verdedigers van het gemaal. Wat heeft die Spr. toch gezegd?

Dit, dat het gemaal niemand drukt, hij zeide dat die accijns drukt noch de bedeelede, want die betalen niet, noch de daglooners, want die krijgen de belasting terug van hen voor wie ze werken. Maar Spr. vraagt of uit de bedeelede en de daglooners dan de geheele Maatschappij bestaat.

Men kan datzelfde argument ook zeggen van de ambtenaren; want die worden door den staat betaald. Langzamerhand zou het argument tot deze conclusie leiden, dat de staat eigenlijk aan zich zelve de belasting betaalt. Maar Spr. vraagt of het waar is dat de daglooner, door verhooging van het dagloon, restitutie van belasting erlangt?

Als de theorie van den heer van Foreest opgaat, waarvoor hij Spr. vroeger ook voorliefde had, maar waarvan hij terug is gekomen, dan zou dit misschien waar zijn, maar een groot gebrek van die theorie is, dat zij bij de bepaling van de waarde, een hoofdelement uit het oog verliest, die waarde daarstelt, namelijk de vraag en het aanbod.

Het is de theorie van Ricardo, die de arbeiders als machines wil gebruiken en hun loon bepaalt naar mate der productie-kosten. Spr. omschrijft die theorie nader en toont hare ongerijmden gevolgen aan. Het heeft Spr. ook verwonderd, dat de heer van Foreest diezelfde stelling heeft; want die Spr. heeft een argument gebezigd, dat juist zou leiden tot eene inkomsten-belasting.

Volgens de theorie van zoo even is de belasting van het gemaal, eene belasting op de inkomsten. Het heeft hem overtuigd, dat de heer v. F. niet teruggedeinsd is voor zulk een ongerijmd resultaat. Ricardo kwam ook tot het resultaat, dat, als alle lasten op den daglooner wierden overgebracht, de verhouding der maatschappij toch dezelfde zou blijven.

Maar Spr. vraagt of het waar is, dat de arbeider is een machine, die alleen moet kosten de uitgaven voor de productie. Hij ontkent die hardvochtige theorie, en doet tevens opmerken, dat hij voor zich geene verhooging van dagloonen voorstellen, zonder dat er meerderen vraag naar arbeid bestaat.

Dit toepassende op het aanhangig ontwerp, dan ziet hij de afschaffing van deze belasting, waardoor het dagloon bedrukt wordt, eerder eene reden om het aanbod van arbeid te doen vermeerderen dan de vraag naar arbeid te doen toenemen. Spr. wijst daarbij op het feit, dat in Engeland, sedert de opheffing der graanregten, de dagloonen eerder gerezen dan gedaald zijn.

Hier te lande doet zich hetzelfde verschijnsel voor; de prijzen der levensmiddelen zijn in de laatste jaren verdubbeld en hij heeft toch niet gezien dat de dagloonen verhoogd zijn. Spr. vraagt of de heer v. Foreest, die een voorstander landbouwer is, zulks gedaan heeft? Hij gelooft dit niet. Er zijn enkele voorbeelden van kleine verhooging der dagloonen uit medelijden, maar dan geschiedde dit met verzwaring van de taak der arbeiders. Spr. gaat nu over tot beantwoording van sommige argumenten.

Men zeide, dat de belasting niet drukt; dat deze bij kleine gedeelten wordt ingevoerd, dat ze verborgen is in den prijs van het brood, enz. Ten aanzien van deze opmerkingen, refereert Spr. zich aan het gezegde door den heer Meussen, die in die belasting eerder nadcel zag; en Spr. zegt dat, zoo het voordeel daarin gelegen is, dat de belasting verborgen is in den prijs, dat dit dan door een groot deel der bevolking niet gevoeld wordt, want, waar men eigen brood bakt, werkt de accijns van het gemaal als directe belasting, want daar moet dadelijk betaald worden.

Eene andere opmerking was deze: wat is het voordeel uit de afschaffing zal voortvloeien? Berekend naar elken dag, dan zal dit voordeel zeer weinig zijn, slechts een gedeelte van een cent. Maar Spr. vraagt of dit een ernstig argument is. Dan kan men alle andere belastingen gemakkelijk maken; laat de fiscus elken dag de bijdragen voor het personeel en andere lasten doen inzamelen, en dan zal men zien of de betaling onverschillig of niet drukkend is. Neen, zegt Spr., laten wij ons niet hegoochelen. Het bedrag van den accijns bedraagt 4½ millioen. Hij wenst nu wel te vragen wat men zou antwoorden als het gold de invoering van eene nieuwe belasting van 4½ millioen, en de Kamer zou zeggen, dat zij niet drukt. Hij da er dus voor om den accijns op het gemaal het allereerst af te schaffen. Maar, vraagt Spr., kan dit op dit ogenblik wel plaats hebben. De heer de Kempnaer heeft veel moeite gedaan, om de onraadzaamheid en onmogelijkheid van de afschaffing uit een politiek en financieel oogpunt te betoogen. Wat de politieke toestand betreft, antwoordt Spr. met deze vraag: is er in het vijftigjarig tijdvak van vrede een dergelijke behoefte geweest, dat niet tulkens zwaarigheden van afzettingen, om een krachtig en moedig besluit der Vertegenwoordiging te beletten? Hij herinnert aan het vroeger

argument van het kanonschot in de Middellandsche Zee, dat nooit gehoord is en nu nog niet, want het huldert thans uit de Zwarte Zee. Er zullen altijd argumenten uit den politieke toestand kunnen ontleend worden; het zal daaraan nimmer onthreken. Spr. geeft toe, dat er omstandigheden van buitengewone aard zijn, maar hij stelt daartegenover den finantielen toestand. Die is ook van buitengewone en wel van zeer gunstigen aard. Zijn opinie is, dat zoo lang wij niet gemengd worden in die buitengewone omstandigheden, deze ons niet moeten weêrhouden onze eigen huis-houding te regelen.

Worden de omstandigheden van anderen aard, dan heeft men toch buitengewone middelen nodig. Zoo men zich dus niet wil uitputten in krijgstoerusting, dan ziet hij in de politieke omstandigheden geene reden, om geene inwendige verbeteringen aan te brengen. Integendeel, als men ter regter tijd belastingen afschaft, dan is de natie beter gezind en in staat, om, als er buitengewone offers nodig zijn, die te brengen. Maar buitendien zal deze afschaffing ook leiden tot een ander gunstig resultaat, namelijk de besnoeiing van uitgaven, het verlaten van het stelsel van uitzetting van gewone uitgaven. Maar de heer de Kempnaer wil dat niet.

Hij is ultra behoudend op dat punt van uitbreiding van uitgave. Spreker is daarover verwonderd; want hij herinnert genoemd lid aan het verslag van 12 November 1848. Spr. meende, dat te goeder trouw het finantiël stelsel der Regering in dat stuk was nedergelegd. En wat zegt nu de heer de Kempnaer?

Och, er was toen een ongunstige finantiële toestand; men moest bezuinigen; maar het was niet ernstig gemaend; het was geen stelsel; de regering keurde het zelf af, en zoo was het ook met de belofte tot afschaffing, hier in deze Kamer in opgewondenheid uitgesproken; zij had geen waarde. Deze redeneringen hebben den Spr. ten hoogste verwonderd, en hij hoopt, dat de heer Donker Curtius, die toen lid van het Ministerie van 1848 was, en het nu weder is, voor de eer van het Ministerie, tegen dergelijke uitlegging zal opkomen.

Neen, inkrimping van uitgaven en vermindering van belastingen was wel degelijk in den geest der grondwets-herziening van 1848, en zoo er toen omstandigheden waren die weêrhielden dadelijk daartoe over te gaan: nu bestaan die niet. Spr. verklaart anders te denken over de heiligheid van plegtig gedane beloften dan de heer de Kempnaer. Hij houdt de Regering er nog aan gebonden, tenzij er de onmogelijkheid van tastbaar zij.

Zijn er, vraagt hij, thans zulke omstandigheden, welke het onmogelijk maken dat stelsel in practijk te brengen? Hij moet dit ontkennend beantwoorden. De heer de Kempnaer heeft ze ook niet aangewezen. Hij heeft veel beelden gebezigd, van een huisvader, die nuttige inkomsten wegwerpt; van een bevelhebber van een schip, die, om een ander voorbij te zeilen, zijne lading over hoord werpt, maar hij heeft niet aangefloond, dat onze toestand gelijk is aan dien van dat huisgezin of van dien schipper.

Spr. neemt eens datzelfde beeld en dan zou hij vragen: is het zoo roekeloos, dat als een huisvader, die over genoeg heeft, een deel dat hij te veel heeft en met verdrietelijkheid moet verdienen, opoffert om zijne rust te koop? En is het zoo roekeloos, als een bevelhebber, die in de ondiepte dreigt te stranden een deel van den leeftoet waarvan hij meer dan genoeg heeft, over hoord werpt.

Maar de heer de Kempnaer heeft een gereed middel voor zijn stelsel, om niet af te schaffen, in de vermeerderde uitgave. Nu zegt hij bedraagt dit reeds 3 mill., en wat is er niet nog al meer in het vervolg nodig. Maar antwoordt Spr., dit is juist een der kardinale punten in verband tot dit ontwerp, namelijk het stelsel van uitzetting der uitgaven.

Ook den Spr. heeft die gezindheid der Regering in den laatsten tijd verontrust, maar hij ziet in dit voorstel juist het middel, om die rigting te doen ophouden en daaraan paal en perk te stellen. Hij meent ook, dat de Regering dit gevoelen deelt, want dat zij zich zelve door dit ontwerp een grens wil stellen, niet ongelijk aan hetgeen de fabel leert, dat Ulijsses zich aan den mast van het schip liet vastbinden, om aan de verlokkingen der Sirenen weêrstand te bieden.

Ja, maar men heeft gerekend, dat de begroting slechts met een overschot van f 16,000 sluit, maar men verliest daarbij uit het oog, dat jaarlijks 1 mill. voor amortisatie is aangewezen; waarom dus een groot balig saldo niet noodig is. Men heeft veel gesproken van de wisselvalligheden der Indische haten. Deze redeneringen hebben op spreker niet heel veel indruk gemaakt.

Hij heeft dit altijd hooren aanvoeren, en toch zijn die baten steeds gestegen. Hij geeft toe, dat de opbrengst der Indische producten van omstandigheden onafhankelijk is, maar alle inkomsten ook van den grond-eigendom hangen van omstandigheden af. Alleen groote eventualiteiten komen in aanmerking, maar dan kan men zich alles voorstellen; dan kan men allerlei zwaarigheden voorspellen; Spr. is intusschen getroffen, geweest over hetgeen de heer Rochussen in de toekomst verwacht van de Indische financien.

Hij vereenigt zich met de door dat lid aan den minister van kolonien gevraagde inlichtingen op dat punt. In allen gevalle is er een post onder de Indische financien, waarop weer en wind geen invloed hebben, dat is de plaats gehad hebbende vermindering van kosten op het overvoeren de te gelde making der producten. Als men nagaat de bezwaren, welke nu in het midden worden gebragt en de lichtvaardigheid, waarmede men vroeger de uitgaven verhoogde, dan heeft Spr. weinig grond van ugerastheid voor eene revolutie in het finantiële wezen.

Hij meent, dat de tegenwoordige beraadslagingen tot borg kunnen strekken, dat als er ooit waren, die eene radicale revolutie in het finantiële wezen beoogden, het nooit aan krachtigen tegenstand in deze Kamer zal onthreken. Dit ontwerp is een behoudmiddel tegen eene finantiële revolutie, het is eene hervorming; om geene revolutie te hebben; het is eene hervorming door behoud. Ook de minister heeft dit zoo genoemd, en het was een waar woord; het strekte Spreker en anderen tot zelfvoldoening op al de insinuatien van revolutie en Staatsbankroet, tegen de constitutionnele partij zoo dikwerf gehezigd.

Ten slotte zegt Spr. een woord over de verhouding der oppositie tot de Regering bij gelegenheid dezer wet, en zulks niet in antwoord, maar naar aanleiding der rede, eergisteren door den Minister van Buitenlandsche Zaken uitgesproken. De bestrijders der wet zeggen: de Regering heeft toegegeven aan den drang der oppositie. De heer van RHEEDE zeide, de Regering heeft zich tot dienstege dienaar van de oppositie gemaakt, en de heer de Kempnaer voegde er bij, dat de Regering zich aan de spits dier partij gesteld heeft. Sprekers antwoord is, de voorstelling is onjuist.

De Regering is op de baan der oppositie gekomen, niet met de bedoeling, om de oppositie te volgen, veelmin om zich aan de spits daarvan te stellen, maar omdat zij tot de erkenning is gekomen, dat de baan der oppositie de ware en juiste en voor het vaderland de nuttigste en heilzaamste is. Ook Spreker heeft het heel gedaan, dat men deze discussie weder, even als vroeger, tot eene partijzaak gemaakt heeft. Hij begrijpt dit.

Men had ons gaarne verlokkt het voorbeeld van Dec. 1853 te volgen, toen de bestrijders van het voorstel der 9 leden er ook eene partijzaak van gemaakt hebben. Wij doen dit niet. Spr. zeker niet. Hij zal voor deze wet stemmen, al wordt die ook aangehouden door een Ministerie, wiens hoofdstrekking hij niet beaamt. Hij kan ook de Reg. hier ondersteunen zonder te kort te doen aan de belangen en de eischen zijner partij; want hij kan met aanneming van het voorstel, de beginselen, die hij voorstaat, handhaven.

Wij voltooijen, zegt Spr., door de aanneming van het voorstel, het door ons aangevangen werk. Al twijfelt men er aan, of het plan wel eigenlijk een gevolg is van den aandrang der oppositie, zoo is het toch boven allen twijfel verheven, dat die oppositie der Regering bijzonder behulpzaam is geweest in haar plan, met dat onderscheid, dat zij in het openbaar en de Regering in het geheim is te werk gegaan. Het verschil bestaat dus alleen daarin, dat de oppositie zich eerder heeft gedomaskeerd.

Spr. verwacht echter, dat, als de Regering en de oppositie, later in broederlijke eensgezindheid vereenigd, van dezen maatregel hulde zullen gaan inoogsten, het meeste deel daarvan aan de oppositie zal komen. Men heeft hier nu en dan beelden gebruikt. Welnu, Spr. zal het ook eens doen, gesteld Sebastopol wordt ingenomen, maar de Russische Regering waardigt te gelijk een manifest uit, waarin gezegd wordt, dat die verneming volkomen strookt met hare ware maar geheime inzichten; en dat de verdediging van de vesting maar een spel was.

Nu zal niemand aan de waarheid van die betuiging twifelen; dat zou ook onheusch zijn; maar bij alle heuschheid gelooft Spr. toch, dat vele gegenen zouden zijn, om een grooter deel der overwinning aan de geallieerden toe te kennen, die de vesting hebben veroverd, dan wel aan de Russen, die ze hebben laten veroveren. Ten slotte, zegt Spreker, dat hij de Regering in deze zaak dus wel kan ondersteunen.

Hij is op dit oogenblik en in die rigting ministerieel, maar hij voegt er bij: tot wederopzeggen toe. Het zal ook niet lang duren, of het zal wellicht spoedig bliken, in hoe verre hij zich van de Regering zal moeten onttrekken, tenzij zij van oordeel is, om voor goed over de kloof heen te stappen. Hoe dit ook zij, dit kan geene verandering brengen in zijn voornemen, om vóór het ontwerp te stemmen.

De heer van BROSSE zal niet in beschouwingen treden over het karakter van het voorstel en over de vraag of het geene bewondering baren moet, dat het afkomstig is van een kabinet, waarin de voorsteller der wet van 6 Maart 1844 gezeten is. Hij gelooft van ja; maar daar de zaak nu eenmaal zoo is, zal hij daarop niet terug komen.

Hij moet echter al dadelijk stilstaan bij de geheele houding van het ministerie in deze zaak. Hij moet al dadelijk van de Regering zeggen, dat zij tot andere inzichten is gekomen. Immers bij de aanbidding der begroting voor 1855 heeft hij eene nota overgelegd, die niet zeer welwillend door de Regering werd ontvangen. Hij leest de zinsnedden van het antwoord der Regering voor, die zijne berekeningen toen lichtvaardig noemde.

Hij zegt dus de Regering thans dank, dat zij zoo ridderlijk door een eigen voorstel van de toen gebezigde, schampers gezegd is teruggekomen. Hij meent ook niet met stilzwingen te mogen voorbijgaan een gezegde van den heer Schimmelpenninck, dat het vorig Ministerie, in zake van afschaffing van lasten, niets anders gedaan heeft, dan eene afgedwongen concessie wegens den accijns van schapen en varkensvleesch.

Zoo zijne herinnering juist is, is er toch wel meer gedaan, hijv. de schepvaartwetten met al hetgeen daaraan verbonden was. Hij gelooft, dat die Spr. dit niet uit het oog had moeten verliezen, maar ten andere ontkent hij, dat afschaffing van den accijns op varkensvleesch eene afgedwongen concessie was.

Het bevreemdt hem, intusschen, dat het tegenwoordig Ministerie zoo eensklaps van gevoelen is veranderd. Het wilde eerst van geene afschaffing weten, tenzij er vooraf een behoorlijk equivalent was daargesteld. Dat heeft de

dan ook in 1852, toen de accijns op de varkens en schapen werd afgeschaft. Daarop steunden dan ook de voorstellen, waartoe hij in 1853 en 1854 medewerkte.

Men moge dus oordeelen aan welke zijde de conservatieve beginselen in het stuk van financiën hebben bestaan. Hij slaat gaarne geloof in alle oprechtheid aan verklaringen, in deze Kamer door Ministers, inzonderheid door dien van buitenlandsche zaken, afgelegd, dat men het nu met de voorstellers der afschaffing eens is.

Hij meent echter zijne gronden van twijfel te mogen opgeven. Uit hetgeen in en na 1853 voorgevallen en gezegd is, heeft niemand kunnen gissen, dat afschaffing van belastingen, immers op eene groote schaal, in het stelsel of de denkbeelden van het ministerie lag.

De tegenwoordige Minister van Finantiën heeft toch nog in het vorig jaar een wetsontwerp voorgedragen tot het brengen van wijzigingen in den accijns op het gemaal. Bij gelegenheid van de behandeling dier voordragt zeide de Minister, dat hij nopens den accijns het gevoelen deelde, dat de bezwaren, welke daartegen werden ingebracht, zeer overdreven waren.

En toen men de Minister de vraag deed, of de accijns geheel of ten deele zou worden afgeschaft, gelooft deze niet, dat zoodanige toezegging of eenig uitzigt daarop was gegeven. Er bestond dus bij den Minister geen twijfel over het behoud van den accijns. Hoe zou men dan het tegendeel hebben kunnen gelooven?

Zelfs bij de behandeling van de begrooting van 1855 heeft men uit niets kunnen ontwaren, dat de Minister zijne ontwerpen tot afschaffing van belasting verder wenschte uit te strekken, dan tot het cijfer der bespaarde renten. Noch uit de aanspraak bij de indiening der begrooting, noch uit de memorie van beantwoording van 3 November 1854 blijkt er, dat er ten deze eenige eensgezindheid tusschen den Minister en de voorstanders der afschaffing bestond.

Eerst den 17 November werd de eerste verklaring in die zaak door den Minister gedaan. Zoo men dus gissen magt over het tijdstip der bekeering, dan moet het tusschen den 3 en den 17 November liggen. Maar zoo men het eens was, als de Reg. het met de bedoelde afschaffers eens was, welke was dan de reden, dat men het bondgenootschap zoolang geheim gehouden heeft? Wat nu het voorstel zelf betreft, wijst hij op hen, die in 1853 het voorstel der afschaffing van den accijns op het geslagt zoozeer hebben bestreden, alsmede op hen, die, bekend als de beste vrienden van het ministerie, het nu verstooten en het harde waarheden toevoegen. Hij vreest, dat het hier zou kunnen gaan zooals het dikwerf bij geschillen tusschen echtgenooten het geval is, dat derden, die zich daarin hebben willen mengen, op het altaar der verzoening zullen worden opgeofferd.

Wat het voorstel dan zelf aangaat, beschouwt hij dit niet op zich zelf, maar in verband met de voorgedragene afschaffing van het tonnegeld, niet de verhooging der opcenten op de belastingen en van den accijns op de suiker. Dat maakt zamen één geheel uit. waarover hij geroepen is zijne stem uit te brengen. En die voorstellen staan dan nog in verband met de verhooging voor het hoofdstuk van Marine, die na de indiening van het voorstel, aan de Kamer werd ingediend. Meermalen was hij in de gelegenheid zijne gevoelens over de belastingen bloot te leggen. Hij kan dus kort zijn.

Van 1848 af, toen zijne staatkundige loopbaan aanving, was hij een voorstander van de afschaffing der belastingen op de eerste levensbehoeften, mits dit trapsgewijze geschiede en zonder nadeel toe te brengen aan den goeden staat van 's lands finantiën. Er is geene belasting, of daartegen zijn bezwaren aan te voeren. Naar zijne meening echter staat de afschaffing van de accijnsen op de brandstoffen, als er afschaffing kan worden, op den voorgrond.

Dikwerf heeft hij het aangetoond, dat het eene onrechtvaardigheid is, dat de kleine nijverheid door die belasting wordt getroffen, terwijl de groote nijverheid daarvan vrijgesteld is. Hij blijft het gevoelen aankleven, dat de accijns op de brandstoffen bij afschaffing de voorkeur verdient. Hoe voordelig de finantiën ook mogen zijn, komt het hem aan bezwaren onderhevig voor, den accijns op het gemaal geheel af te schaffen, zonder dat daarvoor eenig equivalent in de plaats gesteld is.

Zijne ondervinding, brengt toch mede, dat de gevoelens over een equivalent juist het meest uiteenloopen, zelfs nog meer dan over den last, dien men wenschte af te schaffen. Hij gelooft, dat de verhooging van opcenten op sommige belastingen niet onbestreden zal worden gelaten, zelfs door de voorstanders van de afschaffing van het gemaal. De ondervinding is daar, om te bewijzen, dat men tweemaal laatstgemelden accijns heeft afgeschaft en toch tot zijne wederinvoering is overgegaan. Hij acht het dus onstaatkundig, dien accijns af te schaffen, tenzij dit zonder equivalent zou kunnen geschieden.

Intusschen over dat bezwaar zou hij kunnen heenstappen. Hij verlangt in geene deele eene stelselmatige oppositie tegen het ministerie te voeren. Hij wenschte hoevendien afschaffing van de accijnsen op de eerste levensbehoeften, zoo dit langs een redelijken en rationelen weg kan plaats vinden. Hij heeft echter vele bezwaren tegen het geheele plan, van een geheel anderen aard.

In 1853 stonden velen het gevoelen voor, dat het bedrag der rentebesparing moest gebezigd worden tot vermindering van lasten. Als men dit beginsel op de voorgestelde vermindering toepast, dan schiet men te kort en wordt er meer afgeschaft, dan verminderd is. Wanneer hij alles bij elkaar trekt, wat bespaard is, of aan renten nog bespaard zal kunnen worden, dan komt hij tot een

bedrag van f 2.600.000.

Daarop heeft hij dan ook zijn voorstel gegrond, terwijl dat van de Regering eene veel verdere strekking heeft. Men neme voorts in aanmerking, dat de verhooging van den suiker-accijns eerst zeer laat is voorgesteld, zoodat parkortelings het voorloopig verslag is kunnen worden uitgesbragt. Die zaak is dus nog verre van in staat van wijzen. De verhooging der opcenten is door de Regering tot de behandeling der begrooting verschoven.

Hare inwilliging zal dan weldra afhangen van de opbrengt der belastingen. Schaft men het gemaal af, dan vorderen de wetten, nopens de branderijen en brouwerijen dringend herziening. Ook dit is onbepaald uitgesteld. En zoo dusdanig voorstel in het najaar mogt worden gedaan, en zoo het geen bijval mogt erlangen, dan blijft die zaak ongeremd. Ook heeft men over het hoofd gezien, dat de inkomende regten met het ontwerp nopens het gemaal in verband moeten worden gebragt. Evenmin heeft men er aan gedacht, dat de 12 opcenten op het gedistilleerd niet het geraamd bedrag kunnen opbrengen, omdat er veel voor chemicabien noodig is.

Hij trekt daaruit het besluit, dat de Regering eerst eene inbreuk op het belastingstelsel maakt, het gemaal uit dat stelsel doet verdwijnen en al de andere punten, die daarbij in aanmerking komen, op den achtergrond plaatst. Dat doet hem zeggen, dat het voorstel der vijf leden nopens de brandstoffen eigenlijk was een gouvernementaal voorstel, terwijl dat van het gemaal meer afkomstig schijnt van de oppositie.

Ook over die bezwaren zou hij des noods hebben kunnen heenstappen, maar hij heeft nog andere, die hem onoverkomelijk toeschijnen. Hij erkent, dat de gewone opbrengsten van den staat in de laatste jaren omstreeks twee millioenen zijn vooruitgegaan, maar daarentegen staat over, gelijk hij in zijne nota, in het najaar van 1854 heeft uiteengezet, dat ook de uitgaven aanzienlijk zijn vermeerderd.

Hij toont aan, dat de vooruitgang in de uitgaven zelfs grooter is dan in de inkomsten, en dit maakt de beschouwing van den tegenwoordigen toestand minder voordeelig. Had men de uitgaven tot 69 millioenen beperkt, dan ware het mogelijk geweest ze door de gewone inkomsten te doen bestrijden, dan had men het gemaal gerust kunnen afschaffen en de koloniale hulpmiddelen, tot andere einden kunnen aanwenden. Het laat zich voorzien, dat de uitgaven nog zullen stijgen.

Hij zwijgt over die, welke de afschaffing der slavernij zal vorderen, maar hij wijst bijv. op de subsidie voor het kanaal van Assen naar Groningen, op het uitwateringskanaal in Noordbrabant, op de uitgaven ten gevolge van den watersnood en andere hoogst belangrijke uitgaven. Daarom acht hij het wenschelijk, dat men een ruimen slag om den arm houde.

Maar daarbij komt nu nog, dat er voor 1856 eene verhooging voor marine zal gevorderd worden van 23 tonnen gouds, welke gedurende 12 jaren zal vereischt worden, en die men voornemens is uit de koloniale baten te bestrijden. Hij zou gaarne dienaangaande inlichtingen van den Min. van Koloniën vernemen.

Ook hij meent toch, dat de uitgaven in de koloniën 2 millioenen zijn vermeerderd, buiten de vermindering, die de inkomsten mogten hebben ondergaan. Het is dus zeker, dat er uit de koloniale kas meer zal worden gevorderd, dan tot nu toe het geval was. Het valt zelfs te betwijfelen, of de som, voor de uitgaven van marine uitgetrokken, voldoende zal te achten zijn.

Het komt hem meer dan twijfelachtig voor, of de vijf millioenen besparing die op den verkoop der O. I. producten verkregen zijn, niet reeds geabsorbeerd zijn. Hij wil nu wel niet al te veel op de wisselvalligheid van de koloniale baten aandringen; maar merkt toch op, dat vele oorzaken op den prijs der producten invloed kunnen uitoefenen. Zoo hij zich in gissingen wilde verdiepen, hij zou b. v. kunnen onderstellen, dat het ten dit jaar niet zooveel opbrengen zal als in het vorige jaar.

Hij zou over vele bezwaren kunnen heenstappen, maar hij kan niet besluiten om voor de uitgaven van den staat op eene nog hoogere bijdrage uit de koloniale bezittingen te rekenen. Ging dat stelsel toch op, dan kon men al de uitgaven voor marine zelfs die van het ministerie op de koloniale begrooting overbrengen. Onze begrooting kon da worden ontlast en men kon belastingen afschaffen. Di gevolgtrekking zou door velen kunnen gemaakt worden. Hij wenschte dit niet in de hand te werken.

Hij vreest, dat als de Min. van Finantiën in September aanst. mogt mededeelen, dat de opbrengst hooger zij, men alle aanvulling overbodig zal achten. Daar, waar de uitgaven vermeerderen en de inkomsten verminderen laat hij zich in dezen volstrekt niet lokken.

Zijne slotsom is, dat hij gaarne tot de afschaffing van belastingen wenschte mede te werken; dat hij ook vele bezwaren wenschte voorbij te zien; dat hij bereid is inlichtingen te ontvangen of wijzigingen te gemoet te zien over hetgeen de Regering nopens de marine en de koloniale geldmiddelen op het oog heeft. Hij verlangt, dat het stelsel, dat er niet meer op de koloniën worde gelegd, dan volstrekt gevorderd wordt, gehandhaafd blijve.

Verlaat de Regering dus het stelsel, dat zij met betrekking tot de marine heeft voorgedragen, levert zij daarvoor waarborgen, dan zou hij tot eene aanneming kunnen besluiten; maar anders zal hij zich verplicht zien tegen het ontwerp te stemmen.

De heer TEN CATS is steeds zoo volijverig geweest voor de afschaffing van belastingen, dat hij met beide handen aangrijpt het gedane voorstel, vooral nu het komt van de

Regering, die ongetwijfeld niet zoo dwaas zou zijn, om voor een groot bedrag van inkomsten de schatkist te berooven, indien die schatkist zoodanig verlies niet kon lijden. Na dit voorop gezet te hebben, treedt Spr. in eene bestrijding van de stellingen des heeren van Lennep en van Foreest, die beweerd hebben, dat er geen pauperisme bestaat in ons land, maar wel overal welvaart en weelde. Uit officiële verslagen hangt Spr. integendeel een donker tafereel op van de jaarlijksche toename van het pauperisme hier te lande; en toont daarna aan hoe moeilijk het is om, gelijk onderscheidene Sprekers deden, de oorzaken van het pauperisme aan te geven.

Wat de oorzaken ook zijn mogen, Spr. ziet in de afschaffing van accijnsen een weldadig middel, om het pauperisme tegen te gaan, en deze stelling wordt door Spr. uit Englands geschiedenis gestaafd. Spr. is dan ook overtuigd, dat de afschaffing van den accijns op het gemaal de nijverheid van alle handen zal ontslaan, om ook de broodproductie te verbeteren; dat zij het volk een goedkoop en goed voedsel zal doen verschaffen enz. Wat aangaat het bezwaar, dat in de steden vooral de accijns op het gemaal zal blijven bestaan, gelooft Spr., dat men van lieverlede daarvan wel zal moeten terugkomen, om langs andere wegen in de behoeften der gemeenten te voorzien. Aangaande het voorgestelde equivalent merkt Spr. op, dat hij niet al de voorgedragen verhoogingen van opcenten kan goedkeuren; maar dat dit punt bij art. 2 der wet nader ter sprake zal gebragt worden. Spr. stemt vóór het ontwerp.

De heer DIRKS acht het onnoodig, om de wet hevig te bestrijden of haar krachtig aan te prijzen. Hij wil liever de rol van regter vervullen dan die van pleitbezorger vóór of tegen. Nu beide partijen als het ware gehoord zijn, komt het Spr. voor, dat nu de tijd daar was, om tot afschaffing van belastingen over te gaan, ofschoon hij liever had gewenscht dat men daarmede nog wat had gewacht. Met den heer Schimmelpenninck was Spr. eens, dat afschaffing steeds in de bedoeling der Regering was gelegen, maar dat alleen de omstandigheden haar genoopt hadden, om wat sneller voort te gaan dan z: aanvankelijk had bedoeld. Het voorstel was des te eerder te regtvaardigen, daar het Ministerie het hoofdbeginsel, zijne levensbehoud, niet mogt uit het oog verliezen. Spr. zal stemmen vóór de wet, niet omdat hij gelooft dat het brood goedkoop zal worden, maar omdat hij teleurstelling het bewustzijn zal bestaan, dat men verrigt heeft wat men kon; om voor het vervolg af te snijden alle andere voorstellen tot afschaffing van belastingen; en omdat hij *lasse de guerre* is van al de door elkander kruisende voorstellen.

Eindelijk wil hij eene stellige verklaring van de Regering uitlokken 1o. dat deze afschaffing *geene eerste schrede* is op den weg, om te komen tot een income-tax of een hoofdelijken onslag; 2o. dat de Regering niet voortga op den weg, om de opcenten te verhoogen; maar integendeel alles aanwende om die opcenten te verminderen en daarentegen, zoo het noodig is, het cijfer der uitgaven te verminderen.

De heer ZIJLKER verdedigt het wetsvoorstel als overeenkomende met de beginselen, steeds door hem voorgestaan en als het beste bewijs opleverende, dat de adhaesie en dankbetuiging, die hij verplicht is aan deze Regering te brengen wegens de voordragt van deze wet, de gevolgen zijn van het omhelzen der groote beginselen van hervorming in het belastingstelsel, waarvoor de constitutionnelen zoo veel ijver hebben gestreden.

De verdere discussiën worden daarna uitgesteld tot morgen ochtend, 11 ure.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 7 Junij 1855.			
Nederland. Pct.		Rusland.	
Ned. W. Schuld. 2 1/2	63 1/2	Dito 1798/1816	5 101 1/2
Dito Certificat. 3	75 1/2	Dito 1828/1829	5
Dito Dito 4	94 1/2	Cert. 1831/1838	5 83 1/2
O. I. Leening. 4	90 1/2	Dito Dito	4 1/2 87 1/2
Amort. Syndic. 3 1/2	90 1/2	Dito Hope . . . 4	77 1/2
Hand.-Maats. 4 1/2		Dito <i>Stiaglitz</i> . . 5	
		Dito dito 5e Ser. . 4	
		Dito 1854 . . . 5	
		Inachr. Assig. . 6	
		Certific. dito . . 0	
			Polen.
		Obligatiën . . . 4	
			Oostenrijk.
		Metalliek . . . 5	60 1/2
		Dito bet. Amst. . 5	71 1/2
		Dito Nation. . . 5	85 1/2
		Dito 1847 . . . 2 1/2	81 1/2
		Dito 1851/1852 2 1/2	81 1/2
		Mexic., te Lond. 3 pct. 20 1/2	1 1/8, 1 1/8, 1 1/8; dito Onb. 20 1/2

Zowel in Binnenl. als meest alle Buitenl. effecten, verkeerde markt wederom in eene algemeen sloopende stemming, vóór den opzichte van Holl. 4 pCt. Oostenrijksche en Spaansche effecten. Alleen Mexic. en Portugeezen waren beter te plaatsen.

LONDEN, Woensdag 6 Junij. Consols op t. 91 1/2, 1/8; N. Mexic. 3 pct. 22, 1/8; Turkische leening 81 1/2; Spanje 18 1/2, 1/8; Holl. 4 pct. 98 1/2; dito 2 1/2 pct. 64 1/2.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.